

Η στρατηγική σημασία της Θράκης

Δημοσιεύτηκε στις Σάββατο, 15 Μαρτίου 2014 21:45 | Γράφτηκε από τον/την Φιλούμενος |

 Share 2 Tweet 1 Email 0 Share 8

Αξιολόγηση Χρήστη: / 0

Χειρότερο Καλύτερο

Αξιολόγηση

Η στρατηγική σημασία της Θράκης

Απόσπασμα από το βιβλίο «Η Θράκη στο μεταίχμιο»: Η Θράκη αντιπροσωπεύει μόνο το 6,5% της ελληνικής επικράτειας, αλλά η θέση της της δίνει τεράστια σημασία στο νέο παγκοσμιοποιημένο και μεταψυχροπολεμικό σκηνικό (γεωπολιτικά, οικονομικά και στρατιωτικά).

Συγκεκριμένα:

1. Η Θράκη είναι ένας γεωπολιτικός εξώστis από τον οποίο η Ελλάδα ατενίζει τα στενά του Βοσπόρου και τον Εύξεινο Πόντο. Από την άποψη αυτή η Θράκη καθιστά την Ελλάδα τμήμα του παρευξείνιου υποσυστήματος, δηλαδή χώρα η οποία παρουσιάζει ενδιαφέρον για τους γεωπολιτικούς παίκτες πλανητικής ή περιφερειακής εμβέλειας που συγκρούονται στην περιοχή. Ενδεχόμενη λοιπόν απώλειά της δεν θα σήμαινε απλώς ή μόνο την απώλεια ενός γεωγραφικού διαμερίσματος, αλλά θα συνιστούσε και έναν σοβαρό γεωπολιτικό ακρωτηριασμό, αφού στην περίπτωση αυτή θα χανόταν η εγγύτητα προς μια ευρύτερη περιοχή, στην οποία διασταυρώνονται σημαντικά συμφέροντα και όπου ιστορικά ο ελληνισμός ήταν λίγο ή πολύ πάντα παρών.

Μια τέτοια εξέλιξη θα ήταν πιθανώς αρνητική και για τη Ρωσία, η οποία στην περίπτωση αυτή θα έχανε μια δυνητική παράκαμψη των στενών του Βοσπόρου.

2. Η Θράκη είναι ένα προγεφύρωμα στη χερσόνησο του Αίμου, το οποίο σε όποιον το ελέγχει δίνει άμεση πρόσβαση από τη θάλασσα προς όλους τους εμπορικούς δρόμους που κατευθύνονται προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (με την τελευταία να έχει αποκτήσει ιδιαίτερη οικονομική σημασία μετά την πτώση του κομμουνισμού). Είναι σαφές ότι μια τέτοια πρόσβαση ενδιαφέρει όποιον έρχεται από τα ανατολικά (Κίνα και λοιπές εξαγωγικές χώρες της Ασίας), αφού του προσφέρει μια πολύ πιο σύντομη και φθηνή διαδρομή για τη διοχέτευση των προϊόντων του σε αυτές τις περιοχές, απ' οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική επιλογή (π.χ. μέσω Αδριατικής ή μέσω των λιμανιών της Β. Ευρώπης).

Επίσης του προσφέρει μια παράκαμψη των κορεσμένων στενών του Βοσπόρου για όσες περιοχές είναι προσβάσιμες μέσω του Εύξεινου Πόντου. Αυτή η μείωση του κόστους ή του χρόνου μεταφοράς, υπολογιζόμενη στο σύνολο των προϊόντων που θα διακινηθούν, καθορίζει και την οικονομική σημασία αυτής της πρόσβασης για τον ενδιαφερόμενο. Σε αυτό το πλαίσιο, αλλά με μια εντελώς αντίστροφη οπτική, η Θράκη είναι σημαντική και για τη Γερμανία, η οποία έχει κάθε λόγο να ενδιαφέρεται για τον έλεγχο των εμπορικών προσβάσεων προς τη «Μεσευρώπη» (Mitteleuropa), η οποία εξ αντικειμένου αποτελεί χώρο άμεσου γεωπολιτικού και οικονομικού της ενδιαφέροντος.

Ανάλογη είναι η σημασία της Θράκης και για τις χώρες της Ανατολικής Βαλκανικής και ιδίως για τη Βουλγαρία, η οποία μέσω της Θράκης θα μπορούσε να αποκτήσει πρόσβαση στη θάλασσα παρακάμπτοντας τα στενά του Βοσπόρου. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι για την Ελλάδα η Θράκη δεν είναι μόνο το δικό της πολύτιμο εφελτήριο για τα Ανατολικά Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη, αλλά και μια περιοχή που μπορεί εν δυνάμει να εξελιχθεί σε διεθνή κόμβο εμπορίου, στοιχείο το οποίο αυξάνει κατακόρυφα την αξία της στο χρηματιστήριο της γεωοικονομίας.

3. Η Θράκη βρίσκεται πάνω στον εμπορικό άξονα Ανατολής-Δύσης από τον οποίο αναγκαστικά θα διέλθουν και οι αγωγοί φυσικού αερίου οι οποίοι θα ξεκινούν από την κεντρική Ασία και θα καταλήγουν στην Ευρώπη. Το γεγονός αυτό προσδίδει από μόνο του ιδιαίτερη σημασία στη Θράκη. (σ.σ. Τον Ιούνιο του 2013 αποφασίστηκε να περάσει από τη Θράκη ο αγωγός TAP, ο οποίος θα μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν προς την Ευρώπη.)

4. Η Θράκη δίνει στην Ελλάδα σημαντικό στρατηγικό βάθος στη διεύθυνση Ανατολής-Δύσης και αποτελεί τον Βόρειο προμαχώνα της Αιγαιακής «ενδοχώρας». Τυχόν απώλειά της θα καθιστούσε τη Θεσσαλονίκη «παραμεθόρια» πόλη που θα κινδύνευε άμεσα από μια εξ ανατολών επίθεση, ενώ από την άλλη μεριά θα άφηνε ανυπεράσπιστο ολόκληρο το βόρειο τμήμα του Αιγαίου (με μοναδικό εναπομένον σημείο αντίστασης τη Λήμνο, αφού σε μια τέτοια περίπτωση η διατήρηση της Σαμοθράκης θα ήταν αδύνατη).

Επί πλέον θα χανόταν το πλεονέκτημα αμύνης επί ενός σημαντικού αντιαρματικού κωλύματος όπως είναι ο ποταμός Έβρος και επί μιας σχετικά οχυρής τοποθεσίας όπως είναι τα υψώματα που φράσσουν τη διέξοδο προς την πεδιάδα της Κομοτηνής. Τέλος η απώλεια ή η ενδεχόμενη αποστρατιωτικοποίηση της Θράκης θα αποστερούσε την ελληνική πλευρά σε μια σύρραξη με την Τουρκία από τη μοναδική δυνατότητα που θα είχε να αντισταθμίσει τυχόν εδαφικές απώλειες σε άλλες περιοχές (π.χ. Αιγαίο), μέσω της κατάληψης τμήματος ή ολόκληρης της Ανατολικής Θράκης με τη διενέργεια αντεπίθεσης στο μέτωπο του Έβρου.

5. Η Θράκη παρουσιάζει ορισμένα οικονομικά χαρακτηριστικά στρατηγικού χαρακτήρα. Εκτός από το ότι περιλαμβάνει κάτι λιγότερο από το 1/12 των καλλιεργήσιμων εδαφών της ελληνικής επικράτειας και σημαντικές εκτάσεις βοσκοτόπων (πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό για την τροφική επάρκεια της χώρας) διαθέτει πιθανώς και αξιόλογο ορυκτό πλούτο, τόσο στην ηπειρωτική ζώνη όσο και στην υφαλοκρηπίδα του Β. Αιγαίου.

Συγκεκριμένα, εκτός από χρυσό (Πέραμα Έβρου, Σάπες Ροδόπης) και ζεόλιθο (Πετρωτά Έβρου), η Θράκη διαθέτει αποθέματα σπανίων γαιών για τα οποία ήδη διεξάγεται κοιτασματολογική διερεύνηση. Σημειώνεται ότι οι σπάνιες γαίες αποτελούν μια ομάδα μετάλλων τα οποία χρησιμοποιούνται σε πλήθος προηγμένων βιομηχανικών εφαρμογών (κράματα αεροδιαστημικής, μπαταρίες ηλεκτροκίνητων οχημάτων, ηλεκτρονικά στοιχεία, ελαφροί μαγνήτες, φωτοβολταϊκά στοιχεία κ.λπ.), γεγονός το οποίο τις καθιστά στρατηγικά υλικά για τη σύγχρονη βιομηχανία.

Η ιδιαίτερη σημασία τους έγκειται επίσης στο ότι σήμερα η μόνη χώρα που εξορύσσει και παράγει αυτά τα μέταλλα είναι η Κίνα (κατά 97%), με αποτέλεσμα να ελέγχει την προσφορά τους και τις τιμές τους. Το ενδεχόμενο επομένως να βρεθούν κοιτάσματα σπανίων γαιών στη Θράκη θα άλλαζε άρδην την γεωπολιτική της σημασία, θέτοντάς την στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των οικονομικά αναπτυγμένων χωρών, ιδίως δε των βορειοευρωπαϊκών, των οποίων η βιομηχανία στην κυριολεξία διηνά για αυτές τις πρώτες ύλες. Στην παρούσα φάση δεν μπορούμε να προεξοφλήσουμε την έκβαση των σχετικών ερευνών.

Η γνώση όμως αυτού του ενδεχομένου ίσως θα μπορούσε να ερμηνεύσει πρωτοβουλίες του διεθνούς παράγοντα στη Θράκη, οι οποίες ενδεχομένως βρίσκονται σε εξέλιξη ή θα εκδηλωθούν στο άμεσο μέλλον.

6. Η Θράκη μαζί με τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου δεν είναι μόνο το φυσικό ανατολικό σύνορο της Ελλάδας. Είναι παράλληλα και ένα πολιτιστικό και ιδεολογικό σύνορο που διαχωρίζει δύο κόσμους, δύο θρησκείες, δύο ιστορίες. Κατ' επέκταση είναι το σύνορο της Ευρώπης με τον κόσμο της Ανατολής και υπό αυτή την έννοια η διαρκής επιβεβαίωση του ανέκδοτου χαρακτήρα του αποτελεί ζήτημα τεράστιας πολιτικής, ιδεολογικής και συμβολικής σημασίας.

Η ελλαδική Θράκη όμως είναι και κάτι ακόμη: αποτελεί το τελευταίο σημείο αγκίστρωσης του ελληνισμού στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή της Θράκης μετά τον ξεριζωμό του από τις βόρειες και τις ανατολικές περιοχές της. Τυχόν απώλειά της συνεπώς, θα σήμαινε το κλείσιμο ενός ακόμη μεγάλου ιστορικού κεφαλαίου, αυτού που επί αιώνες γράφει με τους αγώνες του ο θρακικός ελληνισμός.

Το παραπάνω απόσπασμα αναδημοσιεύεται από το βιβλίο «Η Θράκη στο μεταίχμιο» το οποίο μπορείτε δείτε στο www.pragmatia.gr

Πηγή